

Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2013

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar utskottet regeringens skrivelse 2013/14:240 Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2013.

Ingen motion har väckts med anledning av skrivelsen.

I betänkandet behandlas även en motion från allmänna motionstiden 2014/15.

Utskottet avstyrker motionen och föreslår att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Skrivelsens huvudsakliga innehåll.....	4
Utskottets överväganden.....	5
Fördelning av medel från Allmänna arvsfonden	5
Skrivelsen.....	5
Motion från allmänna motionstiden 2014/15	8
Tidigare behandling	8
Utskottets ställningstagande.....	9
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	10
Skrivelsen.....	10
Motion från allmänna motionstiden 2014/15	10

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Fördelning av medel från Allmänna arvsfonden

Riksdagen avslår motion

2014/15:179 av Anders Ahlgren (C) och

lägger skrivelse 2013/14:240 till handlingarna.

Stockholm den 20 november 2014

På socialutskottets vägnar

Emma Henriksson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Emma Henriksson (KD), Veronica Palm (S), Cecilia Widegren (M), Lennart Axelsson (S), Per Ramhorn (SD), Finn Bengtsson (M), Mikael Dahlgvist (S), Anders W Jonsson (C), Jan Lindholm (MP), Amir Adan (M), Kristina Nilsson (S), Hanna Wigh (SD), Barbro Westerholm (FP), Karin Rågsjö (V), Hans Hoff (S), Yasmine Larsson (S) och Sofia Fölster (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlar utskottet regeringens skrivelse 2013/14:240 Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2013.

Ingen motion har väckts med anledning av skrivelsen.

I betänkandet behandlas även en motion från allmänna motionstiden 2014/15.

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelsen lämnas en redogörelse för förvaltningen av Allmänna arvsfonden och en redovisning av hur Arvsfondsdelegationen fördelat medel under 2013. Vidare redogör regeringen för sin bedömning av Arvsfondsdelegationens utveckling och verksamhet samt analyserar fördelningen av stöd inom de olika verksamhetsområdena. I skrivelsen anges också områden som enligt regeringen bör prioriteras vid kommande fördelning av stöd ur Allmänna arvsfonden.

Utskottets överväganden

Fördelning av medel från Allmänna arvsfonden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om fördelning av medel från Allmänna arvsfonden. Riksdagen lägger skrivelse 2013/14:240 till handlingarna.

Skrivelsen

Inledning

Allmänna arvsfonden har till ändamål att främja verksamhet av ideell karaktär till förmån för barn, ungdomar och personer med funktionsnedsättning. Närmare bestämmelser om Allmänna arvsfonden finns i lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden.

Arvsfondsdelegationen beslutar om fördelning av stöd ur Allmänna arvsfonden. Delegationen ska ha en samlad strategi för uppföljning och utvärdering av beviljade stöd och informera allmänheten om Allmänna arvsfondens ändamål och fondmedlens användningsområde.

Regeringen redovisar årligen förvaltningen av fonden och fördelningen av stöd ur fonden till riksdagen. Regeringen anger även inriktningen på och prioriteringarna för delegationens verksamhet.

Förvaltningen av Allmänna arvsfonden

Allmänna arvsfonden förvaltas av Kammarkollegiet som en särskild fond. Enligt förordningen (2004:484) om Allmänna arvsfonden har Fonddelegationen inom Kammarkollegiet i uppdrag att besluta om långsiktig placeringsinriktning och strategiska frågor för förvaltningen av Allmänna arvsfondens kapital.

Enligt skrivelsen uppgick fondens bokförda värde den 31 december 2013 till 4 193 miljoner kronor, jämfört med 3 937 miljoner kronor året innan. Marknadsvärdet var vid samma tidpunkt 6 442 miljoner kronor, jämfört med 5 366 miljoner kronor föregående år. Fondens tillgångar är placerade i andelar i Kammarkollegiets svenska respektive utländska aktiekonsortier och aktieindex- och räntekonsortier. Vid 2013 års utgång var 27,6 procent placerade i det svenska aktiekonsortiet, 24,9 procent i det utländska aktiekonsortiet, 25,3 procent i aktieindexkonsortiet, 20,9 procent i räntekonsortiet och 1,3 procent i likvida tillgångar.

Under året har fonden tillförts 792,6 miljoner kronor från influtna arvsmedel och avkastning från kapitalförvaltningen. Utbetalningar av stöd för

att främja ändamål och för administration av fonden har gjorts med 508,3 miljoner kronor.

Fördelning av stöd ur Allmänna arvsfonden

Stöd ur Allmänna arvsfonden ska främja verksamhet av ideell karaktär till förmån för fondens tre målgrupper: barn, ungdomar och personer med funktionsnedsättning. I första hand ska stöd ur fonden lämnas till verksamheter som är nyskapande och utvecklande. Stöd får lämnas till organisationer som bedriver ideell verksamhet, men om det finns särskilda skäl lämnas även stöd till en offentlig huvudman. Stöd kan även beviljas till anläggningar, lokaler och utrustning om det bedöms som särskilt angeläget.

Under 2013 har 546 miljoner kronor fördelats till 386 projekt efter beslut av Arvsfondsdelegationen. Det är den största summan i Allmänna arvsfondens historia och 69 miljoner kronor mer än under 2012. Av dessa medel utgör 86 miljoner kronor lokalstöd och 460 miljoner kronor projektstöd.

Drygt 70 procent (383 miljoner kronor) av de medel som beslutades under 2013 fördelades till lokala och regionala projekt. Det är i princip samma andel som förra året. Resterande medel fördelades till nationella projekt. Av de projekt som beviljades var 73 procent lokala eller regionala och resterande nationella. Projekt i samtliga län beviljades medel under året.

Av skrivelsen framgår att nästan 526 miljoner kronor av beslutade medel har gått till projekt inom de av regeringen prioriterade områdena. Det motsvarar 96 procent av de medel Arvsfondsdelegationen beslutade om under 2013. Sett till antal var 370 av de projekt som beslutades under året inom de prioriterade områdena. Även det motsvarar 96 procent av samtliga projekt.

Under 2013 beslutade Arvsfondsdelegationen om fördelning av drygt 148 miljoner kronor till verksamhet för barn under tolv år. Det innebär en ökning med 42 miljoner kronor (40 procent) jämfört med 2012. Antalet projekt med barn som målgrupp ökade jämfört med 2012.

Drygt 256 miljoner kronor fördelades till projekt med målgruppen ungdomar 12–25 år. Jämfört med föregående år innebär det en ökning med drygt 7 miljoner kronor, men en minskning om man ser till antalet projekt.

Arvsfondsdelegationen fördelade knappt 142 miljoner kronor till projekt med målgruppen personer med funktionsnedsättning under 2013. Det är en ökning med 20 miljoner kronor (16 procent) jämfört med 2012. Antalet projekt med målgruppen personer med funktionsnedsättning har minskat och projekten har blivit större och mer omfattande jämfört med 2012.

Lokalstödet har haft en markant positiv utveckling de senaste åren. Under 2013 beslutade Arvsfondsdelegationen om fördelning av lokalstöd på 86 miljoner kronor, fördelat på 45 projekt.

Sedan 2006 utser och prisbelönar Arvsfondsdelegationen årligen ett eller flera avslutade särskilt framstående projekt som förutom att de är långsiktiga och nyskapande lyckas bra i att engagera och aktivera flera som kommer i kontakt med verksamheten. Projekten utses till årets Guldkorn och priset delas

ut i fyra kategorier: barn, ungdom, personer med funktionsnedsättning och lokalstöd. Priset årets Guldkorn 2013 delas ut till följande projekt: Bris chatten, Machofabriken, Hund i Vården och byggnationen av en slalombacke för barn och ungdomar i Sattajärvi i Pajala kommun.

Arvsfondsdelegationen kan avsätta medel ur Allmänna arvsfonden för ett visst ändamål under en viss tid genom en s.k. särskild satsning. Under 2013 fördelades drygt 193 miljoner kronor till 126 projekt i de särskilda satsningarna Fördel barn, Vi deltar, Egen kraft och Lokalstödssatsningen.

Kommunikation, uppföljning, utvärdering och erfarenhetspridning

Arvsfondsdelegationen använder i än större utsträckning än tidigare digitala kanaler för sin externa kommunikation för att minska användandet av trycksaker. Under 2013 har Allmänna arvsfonden ökat sin digitala närvaro med en arvsfondsblogg, ett Twitterkonto och en Facebooksida.

I Arvsfondsdelegationens uppgifter ingår att ha en samlad strategi för uppföljning och utvärdering av stöd som beviljats. Organisationer och föreningar som beviljas stöd ur Allmänna arvsfonden ska efter varje avslutat projektår redovisa projektet. Syftet med slutredovisningarna är inte att bedöma om projekten är bra eller dåliga, utan att ge kunskap om vilka spår och resultat som arvsfondsmedlen lämnat. Av slutredovisningarna 2013 framgår att 51 procent av projektens verksamhet lever vidare i någon form.

I utvärderingen ingår också ett genusperspektiv. I de projekt som slutredovisats under 2013 har cirka två tredjedelar av projektledarna varit kvinnor. När det gäller vilken typ av organisation och vilka typer av verksamheter som män och kvinnor är projektledare för finns inga större skillnader mellan könen.

Under 2013 har två utvärderingar som omfattar sammanlagt 68 projekt avslutats och sex nya utvärderingar, som omfattar 110 projekt, påbörjats.

Målgruppen för utvärderingarna är främst myndigheter och organisationer som är verksamma inom det aktuella området. Under 2013 har Arvsfondsdelegationen bl.a. arrangerat två seminarier för Regeringskansliet, riksdagen, myndigheter och organisationer.

Regeringens bedömning av Arvsfondsdelegationens verksamhet och utveckling

Regeringen ser med tillförsikt på att projektstöd och lokalstöd till samtliga av Allmänna arvsfondens målgrupper har ökat under året.

Regeringen noterar också att i närmare hälften av projekten lever erfarenheterna vidare i någon form, och regeringen vill särskilt lyfta fram betydelsen av den utveckling som gjorts inom ramen för Arvsfondsdelegationens kommunikationsverksamhet.

Regeringen anser sammantaget att medlen fördelats på ett väl genomfört sätt och i enlighet med Allmänna arvsfondens ändamål och prioriteringar. Regeringen anser dock att det finns skäl att överväga ytterligare prioritet när

det gäller lokala förebyggande och främjande insatser för ungas fritid och organisering. Regeringen vill understryka vikten av att den snabba utvecklingen av lokalstödet åtföljs av ett internt utvecklingsarbete i syfte att säkerställa en långsiktig kvalitet och transparens.

Inriktning och prioriterade områden för stöd ur Allmänna arvsfonden fr.o.m. 2013

Regeringen har identifierat åtta områden som bör prioriteras vid Arvsfondsdelegationens medelsfördelning. Dessa områden är projekt som syftar till att

- stärka barnets rättigheter
- öka delaktigheten och stärka demokratin
- förebygga våld
- mobbning och trakasserier
- främja ett starkt föräldraskap
- främja psykisk och fysisk hälsa
- öka delaktigheten i kulturlivet
- främja etableringen på arbetsmarknaden
- stärka rättigheterna för personer med funktionsnedsättning.

Därutöver bör medel liksom tidigare kunna ges till projekt inom områden som inte kan förutses i dag.

Motion från allmänna motionstiden 2014/15

I motion 2014/15:179 av Anders Ahlgren (C) begärs ett tillkännagivande om att göra en översyn av vilka myndigheter som ska fördela arvsfondsmedlen och att fördelningen ska ske på regional nivå.

Tidigare behandling

Utskottet behandlade ett likalydande yrkande som i motion 2014/15:179 av samme motionär i betänkande 2013/14:SoU3 Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2012 (skr. 2012/13:172, rskr. 2013/14:28). Utskottet uttalade då följande (s. 10, ingen res.):

Enligt lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden har arvsfonden till ändamål att främja verksamhet av ideell karaktär till förmån för barn, ungdomar och personer med funktionshinder (5 §). Vidare framgår att Arvsfondsdelegationen beslutar om fördelningen av stöd ur arvsfonden och att arvsfondens egendom förvaltas av Kammarkollegiet som en särskild fond (8 och 14 §§). Enligt utskottets uppfattning är dessa bestämmelser väl avvägda.

Av regeringens redogörelse framgår att drygt 73 procent (350 miljoner kronor) av de medel (477 miljoner kronor) som beslutades under 2012 fördelades till lokala och regionala projekt och att 315 av de 398 beviljade projekten (dvs. 79 procent) var lokala eller regionala och resten nationella.

— — —

Med det anförda avstyrks motionerna [...].

Utskottets ställningstagande

Enligt lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden har arvsfonden till ändamål att främja verksamhet av ideell karaktär till förmån för barn, ungdomar och personer med funktionshinder (5 §). Vidare framgår att Arvsfondsdelegationen beslutar om fördelningen av stöd ur arvsfonden och att arvsfondens egendom förvaltas av Kammarkollegiet som en särskild fond (8 och 14 §§). Enligt utskottets uppfattning är dessa bestämmelser väl avvägda.

Av regeringens redogörelse framgår att drygt 70 procent (383 miljoner kronor) av de medel (546 miljoner kronor) som beslutades under 2013 fördelades till lokala och regionala projekt och att 73 procent av beviljade projekt var lokala eller regionala och resterande nationella.

Med det anförda avstyrks motion 2014/15:179 (C).

Utskottet föreslår att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2013/14:240 Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2013.

Motion från allmänna motionstiden 2014/15

2014/15:179 av Anders Ahlgren (C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra en översyn av vilka myndigheter som ska fördela arvsfondsmedlen och om att fördelningen ska ske på regional nivå.